

Gemeente
Sliedrecht

Preventie- en Handhavingsplan Drugs 2017-2020

Gemeente Sliedrecht

Status: DEFINITIEF *(na oordeelsvormende raad 18 april 2017 – wijzigingen zijn vet en geel gearceerd)*

Datum: 16 augustus 2017

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	2
1.1 Regionale afstemming en lokale uitvoering	2
1.2 Afbakening	2
1.3 Leeswijzer	3
2. Omvang drugsgebruik	4
2.1 Drugsgebruik	4
2.1.1 Drugsgebruik nationaal	4
2.1.2 Drugsgebruik regionaal en lokaal	4
2.1.3 Rioolwateronderzoek	5
2.1.4 Conclusie	6
2.2 Redenen van gebruik	6
3. Ambitie en doelen	7
3.1 Ambitie	7
3.2 Doelen	7
4. Uitvoering	9
4.1 Eén integrale aanpak	9
4.2 Educatieve en communicatieve activiteiten	9
4.3 Regelgevende activiteiten	12
4.4 Handhavende activiteiten	13
4.5 Aandacht voor risicogroepen	13
5. Financiële paragraaf	16
6. Evaluatie	17
7. Betrokken partijen	17
Bijlage Wet- en regelgeving	19
De Opiumwet	19
De Wet Damocles (artikel 13b van de Opiumwet)	19
De Wet Victoria (artikel 174a Gemeentewet)	20
De Wet Victor	20
De Algemeen Plaatselijke Verordening (APV)	21
Het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens	21
Bijlage CIB rioolwateranalyse	23

1. | Inleiding

De burgemeester ontvangt al geruime tijd signalen met betrekking tot de openbare orde en veiligheid over het gebruik van drugs binnen de gemeente Sliedrecht. De signalen konden echter niet vastgesteld worden als daadwerkelijke problematieken. Een goed en betrouwbaar middel om meer gegevens te verkrijgen over drugsgebruik binnen de gemeente, is het gebruik van een rioolwateranalyse. Door een chemische analyse van het rioolwater uit te voeren, wordt nagegaan hoeveel eenheden drugs er per inwoner met het rioolwater worden afgevoerd. Het KWR Watercycle Research Institute gebruikt voor deze analyse een gedegen Europees gevalideerde methodiek. De rioolwateranalyse is uitgevoerd, hierbij is de aanwezigheid 31 verschillende stoffen onderzocht in het rioolwater van de gemeente Sliedrecht. Het onderzoek toont aan dat er negen stoffen gevonden zijn in het rioolwater, maar omdat vier van deze stoffen over het algemeen gebruikt worden voor medische doeleinden wordt dit buiten dit onderzoek gelaten.

Het college is van mening dat de uitkomsten van dit onderzoek, opgeteld bij de signalen die zijn ontvangen over drugsgebruik en de negatieve gezondheidseffecten die hiermee samenhangen, de noodzaak tot het opstellen van een preventief beleid duidelijk maken. We willen drugsgebruik bespreekbaar maken en samen met verschillende partijen zoals ouders, jongeren, scholen, horeca, predikanten, coffeeshop en andere betrokkenen, werken aan een gemeente waarin drugsgebruik niet als normaal wordt gezien. Dit beleidsplan is tot stand gekomen in samenwerking met verschillende maatschappelijke partners.

1.1 | Regionale afstemming en lokale uitvoering

Voor de regulering van de drugsbranche bestaan landelijke richtlijnen. De gemeente heeft echter de regierol bij het reguleren van de drugsbranche op lokaal niveau en kan dus zelf, binnen de kaders van de wet, invulling geven aan haar beleid. Het ontwikkelen en vaststellen van het gemeentelijk beleid vergt een centrale gemeentelijke regie waarbij het lokale bestuur voorschriften vaststelt en met andere partners, zoals de politie en het Openbaar Ministerie, afspraken maakt over de handhaving van deze voorschriften.

Het beleid van omliggende gemeenten op het gebied van drugs kan gevolgen hebben voor de gemeente Sliedrecht (en andersom). Niet alleen kunnen door regionale afstemming negatieve (verschuivings)effecten beperkt worden, ook creëert het meer duidelijkheid voor alle betrokkenen. Eenduidigheid van beleid heeft tot gevolg dat politie en justitie één standaard kan hanteren voor de gehele regio. Op dit moment is er geen afstemmingsoverleg met omliggende gemeenten over dit onderwerp. Sliedrecht zal het initiatief nemen om dit op te zetten om op deze wijze regionale afstemming over dit onderwerp te borgen. Daarnaast participeert Sliedrecht via de Dienst Gezondheid & Jeugd, in '*Verzuip jij je Toekomst?!*' Dit is een regionaal alcohol- en drugspreventieproject.

Sliedrecht heeft een coffeeshop binnen haar gemeente grenzen. Hiermee hanteren wij een optie-1 beleid. Lokaal zijn extra afspraken gemaakt op het gebied van handhaving en voorlichting, hierdoor heeft dit beleid een strikt karakter. De afgelopen vier jaar zijn hierop geen noemenswaardige overtredingen of onregelmatigheden geconstateerd door de handhavende diensten. Gemeenten zijn vanaf 2013 verplicht tot het opstellen van een *lokaal gezondheidsbeleid*. Doel van dit beleid is het ontwikkelen van samenhangend beleid op de terreinen van (gezondheids)zorg en welzijn. Alcohol- en drugspreventie vallen onder deze beleidsterreinen. In het Integraal veiligheidsplan 2014-2018 '*samen voor veiligheid*' wordt een afname van gebruik van alcohol- en drugs onder jongeren als lokale beleidsdoelstelling genoemd (beleidsdoelstelling 3.2).

1.2 | Afbakening

De handel, de verkoop, de productie en het bezit van zowel soft- als harddrugs zijn strafbaar gesteld in de Opiumwet. Het bezit en de verkoop van softdrugs zijn zodoende een overtreding m  r wordt in Nederland, binnen duidelijke grenzen, niet vervolgd. Dit wordt het Nederlandse gedoogbeleid genoemd. Het Nederlandse gedoogbeleid is een gegeven waarbinnen de uitvoering van het lokale beleid plaatsvindt.

Smart-, head- en growshops zijn shops (winkels) die vallen onder de detailhandel. De handel die in de bedoelde shops wordt gedreven, is in principe niet strafbaar op grond van de Opiumwet. Er bestaat ook geen verdere regelgeving die nadere eisen en/of toetsen aan deze shops stelt.

Ten aanzien van Smart-, head-en growshops is wel het mogelijk restrictief (lokaal) beleid te voeren, dit moet dan vastgelegd worden in het bestemmingsplan (detailhandel), waarbij restrictieve regulering het uitgangspunt is.

1.3 | Leeswijzer

In hoofdstuk twee worden de huidige onderzoeken en trends op het gebied van drugs weergegeven. In hoofdstuk drie worden de ambitie en bijbehorende doelen gepresenteerd, vervolgens wordt in hoofdstuk vier de vertaalslag van doelen naar actie gemaakt. Daarna volgen de paragrafen evaluatie en financiën om vervolgens af te sluiten met de betrokken partijen.

"Bij harddrugsgebruikers zien we ook vaker problemen in gedrag"

Jongerenwerker SOJS

2. | Omvang drugsgebruik

2.1 Drugsgebruik

Drugs geven de gebruiker tijdelijk een prettige roes of een gevoel van euforie, maar ondertussen kunnen ze veel schade toebrengen aan de gezondheid en de omgeving. Drugsgebruik kan op korte termijn bijvoorbeeld paniekaanvallen en bewusteloosheid veroorzaken. Op langere termijn kunnen drugs verslavend werken en onder ander het concentratie- en reactievermogen aantasten. De mate van deze verschijnselen zijn uiteraard afhankelijk van de soort drugs en de hoeveelheid van gebruik. Het gebruik van cannabis kan bijvoorbeeld leiden tot concentratieproblemen, psychoses, hartproblemen of longziekten.

Ook de omgeving lijdt onder drugsgebruik. Het gebruik van alcohol, amfetamine of cocaïne kan samenhangen met agressief gedrag dat soms uitmondt in (huiselijk) geweld. Daarnaast veroorzaken drugs sociale schade, zoals criminaliteit, overlast, problemen in het verkeer, kosten voor gezondheidszorg en ziekteverzuim. (RIVM, Handreiking Gezonde Gemeente, drugs).

"Wat is er mis met een blowtje, ik val daar toch niemand mee lastig?"

Jongere uit Sliedrecht

2.1.1 | Drugsgebruik nationaal

Van de 12- t/m 16-jarige scholieren heeft 10% heeft wel eens cannabis gebruikt en 2% heeft ervaring met XTC. Daarbij hebben jongens vaker ervaring met cannabis dan meisjes (bron: Peilstationsonderzoek Scholieren/Leefstijlmonitor, Trimbos-instituut i.s.m. RIVM, 2015).

Als we kijken naar de volwassenen dan heeft 6,7% recent cannabis gebruikt en is 4,2% een actuele gebruiker. Voor cocaïne ligt dit op 0,7% en 1,6% (bron: Nationale Drug Monitor 2016). De landelijke gebruikscijfers liggen boven de Europese gemiddelden. Cocaïnegebruik komt relatief veel voor onder jongeren en jongvolwassenen met een uitgaande leefstijl. Maar XTC blijft na cannabis de nummer één van illegale drugs onder deze doelgroep, vooral op dansevenementen. Er zijn aanwijzingen dat het middel vooral onder frequente party- en festivalbezoekers in de afgelopen jaren in populariteit is gestegen (Nationale Drug Monitor, jaaroverzicht 2015). Diverse instanties waarschuwen voor soortgelijke Nieuwe Psychoactieve Stoffen zoals 4-fluoramfetamine (4-FA). Handhavend optreden is niet mogelijk omdat de middelen formeel niet onder de Opiumwet vallen. Handel geschiedt grotendeels online en NPS-betrekken bij actieve voorlichtingscampagnes wordt afgeraden omdat dit het gebruik zou kunnen aanwakken. Politie en landelijke instanties rapporteren een toename van het aantal meldingen van ontmantelde productieplaatsen, opslagplaatsen en afvaldumpingen. De online drugshandel neemt toe maar blijft beperkt vergeleken met de traditionele handel. De monitoring naar de samenstelling van drugs toont een duidelijke trend aan met betrekking tot de dosering van werkzame stoffen in drugs. De dosering is in de loop van de jaren toegenomen en daarbij het aantal druggerelateerde incidenten.

Het aantal drugs-gerelateerde sterfgevallen laat een stijgende trend zien, zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 *Druggerelateerde sterfgevallen in Nederland*

Perioden	1950	1960	1970	1980	1990	2000	2010	2014	2015
Aantal	1	2	7	3	10	18	12	26	35

Opmerking: gegevens verkregen via Centraal Bureau voor de Statistiek Den Haag / Heerlen

Drugsgebruikers (soft- en harddrugs) zijn vaker mannen dan vrouwen. Het gebruik van heroïne komt vaker voor bij lager opgeleiden terwijl het gebruik van cannabis bij hoger opgeleiden ongeveer twee keer zo hoog is, in verhouding tot lager opgeleiden. Het frequent gebruik van drugs komt vaker voor onder lager opgeleiden dan bij hoger opgeleiden.

2.1.2 | Drugsgebruik regionaal en lokaal

De Dienst Gezondheid & Jeugd publiceert jaarlijks de Jeugdgezondheidsmonitor en vierjaarlijks de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen. Lokale cijfers over gezondheid kunnen hiermee vergeleken worden met regionale cijfers. Ook drugsgebruik komt in de monitors aan de orde.

Jongeren

Het middelengebruik onder jongeren in Sliedrecht is hoog, evenals in de hele regio Zuid-Holland Zuid. Binnen de gemeente Sliedrecht heeft volgens de Jeugdgezondheidsmonitor 2015 1% van de 12- en 13-jarigen wel eens drugs gebruikt. Bij de 14- en 15-jarigen is dit 8%. Als we naar de regionale cijfers voor Zuid-Holland Zuid kijken zien we dat het percentage 12- en 13-jarigen dat wel eens drugs heeft gebruikt 1% is. Bij de 14- en 15-jarigen is dat 9%. Het drugsgebruik in Sliedrecht is volgens de Jeugdgezondheidsmonitor dus ongeveer vergelijkbaar met het regionale gemiddelde. Sliedrecht scoort een stuk minder goed dan bijvoorbeeld Hardinxveld-Giessendam (4%), maar een stuk beter dan bijvoorbeeld Alblasserdam (11%) en Molenwaard (12%).

Omdat de cijfers van Hardinxveld-Giessendam een positiever beeld laten zien dan die van Sliedrecht, is nagegaan welke factoren hieraan ten grondslag liggen. De Dienst Gezondheid & Jeugd doet echter puur kwantitatief onderzoek en doet geen onderzoek naar de verklaringen tussen de verschillende scores. Zij geeft als potentiële verklaring dat Hardinxveld-Giessendam vergeleken met Sliedrecht zich in een meer landelijke context bevindt van de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. In stedelijke gebieden is het drugsgebruik gemiddeld hoger en het alcoholgebruik lager, terwijl in plattelandsgebieden drugsgebruik gemiddeld lager is en het alcoholgebruik hoger is. Op plattelandsgebieden is voor de jeugd minder te doen / minder afleiding. De jeugd grijpt daardoor eerder naar alcohol in plaats van drugs aangezien die drempel lager is.

Volwassenen

Het aantal inwoners van Sliedrecht in de leeftijdsgroep 19 tot en met 64 jaar dat wel eens cannabis heeft gebruikt lag in 2016 op 19%. Volgens de cijfers van 2016 had in de regio ZHZ 21% van de 19 tot en met 64-jarigen wel eens cannabis gebruikt. Het percentage mannen (29%) dat wel eens cannabis heeft gebruikt is groter dan het percentage vrouwen (14%).

In dezelfde leeftijdscategorie heeft 7% van de inwoners van Sliedrecht wel eens harddrugs gebruikt. Het regionale percentage ligt op 8%. Ook hier is het percentage hoger onder mannen (12%) dan onder vrouwen (4%).

Bij de interpretatie van bovenstaande cijfers is het van belang het volgende in acht te nemen; de gegevens zijn verkregen door middel van het afnemen van anonieme enquêtes. De ervaring leert dat het geven van sociaal wenselijke antwoorden bij het gebruik van het onderzoeksinstrument enquêtes relatief veel voorkomt, ook wanneer anonimiteit gegarandeerd is. Dit zal ook van invloed zijn op de onderzoeksresultaten in Sliedrecht.

Het middelengebruik binnen de regio Zuid-Holland Zuid en binnen de gemeente Sliedrecht vinden wij onverminderd hoog. Dit beeld wordt tevens bevestigd door het uitgevoerde rioolonderzoek.

2.1.3 | Rioolwateronderzoek

Uit het rioolwateronderzoek is naar voren gekomen dat er een verbruik te zien is van de onderzochte opiumwetmiddelen en dat er dus sprake is van het gebruik van soft- en harddrugs binnen de gemeente Sliedrecht. Er zijn geen aanwijzingen aangetroffen die wijzen op illegale productie van drugs. In totaal is er naar 31 verschillende chemische stoffen (opiumwetmiddelen) onderzoek gedaan in het rioolwater. Van deze 31 stoffen zijn negen stoffen aangetroffen in het rioolwater en vier van deze negen stoffen springen er qua hoeveelheid gebruik uit. Het gaat hierbij om de stoffen die in cannabis, speed, cocaïne en XTC. In oktober 2015 is over de uitkomsten van het rioolwateronderzoek een CIB naar de raad gestuurd. Deze CIB is voor de volledigheid als bijlage in dit preventie- en handavingsplan opgenomen.

"Het is heel belangrijk om het juiste gesprek aan te gaan, we moeten transformeren van verbieden naar het verleiden tot stoppen van het gebruik van genotsmiddelen"

De Hoop GGZ

2.1.4 | Conclusie

In Sliedrecht zijn diverse onderzoeken gedaan met betrekking tot het middelengebruik binnen de gemeente. Hieruit valt te concluderen dat ook het middelengebruik in Sliedrecht hoog is. Binnen de gemeente Sliedrecht wordt opmerkelijk veel amfetamine, cocaïne en THC-COOH gebruikt. Het percentage mannelijke gebruikers is hoger dan het percentage vrouwen dat drugs gebruikt, dit ligt in lijn met de nationale cijfers.

2.2 | Redenen van gebruik

Reden om met drugs te beginnen zijn vaak nieuwsgierigheid of omdat iemand bij een bepaalde groep wil horen. Ook aanbod kan iemand overhalen om met drugs te beginnen. Nieuwsgierigheid leidt in de meeste gevallen wel tot gebruik, maar vaak is het een eenmalig experiment. Er zijn ook redenen waarom mensen met gebruik doorgaan. Bij het doorgaan met gebruik gaan persoonlijke en genetische factoren een steeds grotere rol spelen.

Genetische factoren

Drugs kunnen bij de één een sterker en positiever effect opleveren dan bij ander. Het beloningscentrum in de hersenen (het centrum dat ervoor zorgt dat iemand zich lekker voelt) functioneert niet bij iedereen hetzelfde. Na gebruik van drugs kan het beloningscentrum in verschillende mate geprikkeld worden. Dit kan bij de één een extremer effect opleveren dan bij de ander. Dit is deels genetisch bepaald. Personen die een zeer positief effect ervaren zullen eerder geneigd zijn om met drugs door te gaan dan personen die bij wie dit effect minder uitgesproken is.

Persoonlijke factoren

Hierbij is het belangrijk of er om positieve of negatieve redenen gebruikt wordt. Zo zijn 'om lekkerder in je vel te zitten' of 'gebruik als slaap- en kalmeringsmiddel' negatieve redenen. Maar ook gebruik als ontspanning kan negatief zijn, als men zonder dat middel niet meer kan ontspannen. Positieve redenen zijn bijvoorbeeld 'omdat het gezellig is' of 'omdat het lekker smaakt'. Als er om negatieve redenen met gebruik doorgegaan wordt, is gebruik vaak veel riskanter dan wanneer er om positieve redenen doorgegaan wordt. Bij negatieve redenen wordt snel, vaak, veel en dagelijks gebruikt en dan ligt verslaving op de loer. Uit de gebruikscijfers eerder in dit hoofdstuk blijkt dat ook leeftijd en opleidingsniveau hierbij van invloed zijn.

Aanbod (coffeeshop)

De vraag is of de aanwezigheid van een of meerdere coffeeshops in de gemeente leidt tot meer drugsgebruik. Deze vraag is ook voor Sliedrecht relevant vanwege de coffeeshop die in het dorp aanwezig is. De cijfers uit de gezondheidsmonitors van de Dienst Gezondheid & Jeugd tonen dit verband niet aan. Inwoners van Sliedrecht gebruiken bijvoorbeeld net zoveel cannabis als inwoners van Alblasserdam, Molenwaard en Oud-Beijerland. De uitkomsten van het rioolwateronderzoek in Sliedrecht zijn moeilijk met andere gemeenten te vergelijken omdat dit soort onderzoeken tot op heden vooral in de grote steden zijn uitgevoerd. Wel is onlangs een dergelijk onderzoek in acht gemeenten in de regio Utrecht uitgevoerd. De 'slechtst' scorende gemeente was Oudewater (overigens zonder coffeeshop in de gemeente). Daar is een gemiddelde van 70 milligram per 1.000 inwoners aan cannabis-stoffen gemeten. In Sliedrecht was dit 84 milligram. Dit verschil is niet zonder meer aan de aanwezigheid van een coffeeshop toe te schrijven. Oudewater en Sliedrecht zijn twee totaal verschillende gemeenten. En er kunnen tal van andere oorzaken voor drugsgebruik spelen (zie voorgaande alinea's). Om hier meer duidelijkheid en zekerheid over te krijgen gaan wij aanvullend onderzoek doen. De openbare ordeaspecten van de aanwezigheid van de coffeeshop in de gemeente nemen we daarbij mee.

Onthoudingsverschijnselen en verlangen

Mensen kunnen soms erg naar het effect van een drug verlangen. Ze kunnen dan geen weerstand bieden aan de drang om te gebruiken. Daarbij leveren sommige drugs sterke onthoudingsverschijnselen

op zoals alcohol, heroïne en tabak. Maar ook een drug als cocaïne kan bij stoppen een lang aanhoudend depressief gevoel opleveren. De onthoudingsverschijnselen worden als zeer onprettig ervaren en voeden het verlangen om weer te gaan te gebruiken.

"Ook in onze kerkelijke gemeente komt verslaving voor, ik ben blij dat we hiermee serieus aan de slag gaan"

Predikant uit Sliedrecht

3. | Ambitie en doelen

3.1 | Ambitie

Het hoofddoel van het handhavings- en preventiebeleid drugs richt zich niet op het uitbannen van drugsgebruik. Onderzoeken tonen aan dat drugsgebruik in alle lagen van de bevolking voorkomt en dat een breed scala aan middelen gebruikt worden. Leeftijd en opleidingsniveau zijn van invloed, maar voornamelijk op het middel dat gebruikt wordt. Drugsgebruik volledig elimineren is een utopie. Drugsgebruik vindt plaats in onze gemeente. Het wil echter niet zeggen dat drugsgebruik ook automatisch bespreekbaar is. Met dit beleidsstuk willen we daar mee beginnen. Om preventie te laten slagen is herkennen, erkennen en acceptatie van het probleem noodzakelijk. Het is van belang om drugsgebruik niet te criminaliseren, maar gebruik bespreekbaar te maken binnen de gemeenschap (1). Mensen informeren (2) en sensibiliseren (3) in verantwoord omgaan met genotsmiddelen is hierbij het uitgangspunt. Het sensibiliseren richt zich op het tegengaan van de normalisering dat drugsgebruik normaal is. Drugsgebruik is niet normaal, maar schadelijk voor de gebruiker en bij langdurig gebruik ook schadelijk voor de (sociale) omgeving. Tevens is het van belang om de informatievoorziening met betrekking tot middelengebruik goed te hebben georganiseerd. Goede informatie draagt bij aan het vergroten van het handelingsperspectief van niet-gebruikers, incidentele gebruikers en vaste gebruikers op zowel preventief als curatief gebied. De gemeenschap wordt bij deze informatievoorziening betrokken omdat breed gedragen kennis bijdraagt aan het bespreekbaar maken van de problematiek en vroeg signalering vergroot wordt. Het handhavings- en preventiebeleid drugs richt zich tevens op het voorkomen en verminderen van schade die aan het gebruik (4) van, de productie van en de handel in drugs is verbonden (5) ; en het voorkomen en verminderen van drugsoverlast en drugscriminaliteit (6). Het uitgangspunt is dat dit beleidsstuk breed gedragen wordt door de Sliedrechtse gemeenschap, door de gemeenschap te betrekken bij de totstandkoming- en uitvoering van dit beleidsstuk (7). Dit vergroot de effectiviteit en doelmatigheid van het handhavings- en preventiebeleid drugs.

3.2 | Doelen

Uit de bovenstaande ambitie blijkt dat het zwaartepunt van het beleid ligt op preventie. Hieruit zijn de volgende doelen gederiveerd:

1. Drugsgebruik bespreekbaar maken in de gemeenschap.
2. Informatie verstrekken over middelengebruik.
3. Sensibiliseren van drugsgebruik: normalisering tegengaan.
4. Voorkomen en verminderen van druggerelateerde schade.
5. Verminderen van de productie- en handel in drugs .
6. Voorkomen en verminderen van drugsoverlast en drugscriminaliteit.
7. De gemeenschap betrekken bij de uitvoering van het handhavings- en preventiebeleid drugs.

Het koppelen van streefgetallen en streefpercentages aan bovenstaande doelen is lastig. Hiervoor zijn verschillende oorzaken te benoemen. Zo vindt registratie veelal regionaal plaats, waardoor cijfers niet direct een-op-een toepasbaar zijn op de lokale situatie. Daarnaast blijkt het in de praktijk lastig om een vaste norm te hanteren, een voorbeeld hiervan is de registratie van horeca-incidenten. Deze incidenten houden veelal verband met middelengebruik, dit kan zowel alcohol als drugs betreffen.

Ook een combinatie van middelen is mogelijk. Dergelijke incidenten worden daarom vaak niet gespecificeerd naar het daadwerkelijk gebruikte middel. Waardoor een onduidelijk beeld ontstaat.

Het hanteren van streefgetallen en streefpercentages wordt gedaan om de effectiviteit van beleid te meten.

Het hanteren van streefgetallen en streefpercentages per doel, is in dit geval geen betrouwbare methode voor beleidsevaluatie omdat geen valide normen aan doelen gekoppeld kunnen worden. In hoofdstuk zeven wordt de beleidsopvolging verder uiteengezet.

4. | Uitvoering

4.1 | Eén integrale aanpak

Het Preventie- en handavingsplan drugs is gebaseerd op een integrale aanpak waarbij handhaving en preventie elkaar aanvullen. Wetenschappelijke studies laten zien dat een integrale benadering van de problematiek rondom drugs een cruciaal kenmerk is van effectief drugsbeleid (Reynolds, 2003). Het zwaartepunt ligt echter op preventie: stoppen en voorkomen van drugsgebruik. De rol van de gemeente Sliedrecht is het aanjagen, faciliteren en handhaven van het beleid. Hiervoor is het van belang dat duidelijke- en gedragen afspraken met partners uit het veld gemaakt worden. Het Preventie- en Handavingsplan rust op vier pijlers die gezamenlijk invulling geven op de te behalen doelen uit het voorgaande hoofdstuk: Educatie en communicatie, regelgeving, handhaving en risicogroepen

De gemeenschap wordt niet alleen betrokken bij de uitvoering van dit plan. Dit beleidsplan is tot stand gekomen door middel van co-creatie: het actief betrekken van diverse partijen uit de samenleving. Zo is gesproken met onder andere de predikanten, het jongerenwerk en de verslavingsinstellingen. Het gebruik maken van de kennis, kunde, ervaring en de gevoelens die bij dit beleidsterrein aanwezig zijn zorgen ervoor dat het beleid breder gedragen wordt en beter afgestemd is op de lokale situatie van onze gemeente. Tevens worden beleidsdoelstellingen 1 en 3 direct ten uitvoer gebracht. Wij hebben gemerkt dat door de gesprekken met diverse partijen de bewustwording over het thema is toegenomen, het thema al prominenter op de agenda is komen te staan en in een aantal kerken bijvoorbeeld al expliciet bespreekbaar is gemaakt.

4.2 | Educatieve en communicatieve activiteiten

Het creëren van bewustwording en draagvlak in de samenleving is een belangrijke voorwaarde voor een succesvol beleid. Een belangrijke factor is de omgeving van de (potentieel)-gebruiker. Daarbij onderscheiden we vier doelgroepen die invloed kunnen hebben op het drugsgebruik van jongeren: ouders/opvoeders, scholen, horeca en vrije tijdsbesteding.

Ouders/verzorgers

Ouders/verzorgers liggen aan de basis van de houding en de opinies die jongeren met betrekking tot genotsmiddelen ontwikkelen. Het voorbeeldgedrag van de ouders/opvoeders en hun ingesteldheid voornamelijk met betrekking tot alcohol, medicatie en (soft) drugs beïnvloeden de opinie en het gedrag van jongeren aanzienlijk. Attitudes en gedrag met betrekking tot genotsmiddelen is op de adolescentieleeftijd nog niet ten volle gevormd, jongeren experimenteren in die periode met verschillende vormen van nieuw en/of riskant gedrag (dus ook met drugs). Daarenboven krijgen ouders/verzorgers van opgroeiende kinderen op verschillende momenten met alcohol- en ander drugsgebruik van hun kinderen te maken en weten ze niet altijd hoe ze daar gepast op moeten reageren. Wanneer ouders persoonlijk aangesproken worden op het drugsgebruik van hun kind, hebben ze doorgaans de neiging om dat kind te beschermen. De confrontatie met het drugsgebruik van hun kind is immers zeer bedreigend. Ouders worden in die gevallen vaak verantwoordelijk gesteld voor het gebruik van hun kind, hoewel ze er meestal niet van op de hoogte waren.

Met die gevoeligheid moet men terdege rekening houden. De afgelopen jaren is gebleken dat ouders meer invloed hebben op het middelengebruik van hun kinderen dan voordien verondersteld werd (Vermeulen-Smit. E. 2014).

Zowel jongeren als experts geven aan dat het goed zou zijn als ouders een actievere rol spelen bij de preventie van drugs. Er zijn nog andere redenen om de rol van ouders te versterken.

Jongeren wonen tegenwoordig langer thuis of wonen na een periode van uit huis wonen weer een tijd bij hun ouders (Duin. C van, Stoeldraijer, L. & Garssen, J. 2013).

En met een gemiddelde startleeftijd van ecstasy gebruik van rond de 19 a 20 jaar is het aannemelijk dat een aanzienlijk deel van de drugs gebruikende jongeren nog thuis woont (Goossens, FX., Frijns, T. van Hasselt, N.E. & van Laar, M.W. 2013).

De acties die wij de komende periode richting de doelgroep ouders/verzorgers ondernemen zijn:

- *Ouders/verzorgers bewuster maken van drugsgebruik onder jongeren en de invloed die zij hier zelf op hebben;*

- *Ouders/verzorgers handvatten geven om drugsgebruik door hun kind te voorkomen of verminderen;*
- *Ouders/verzorgers handvatten geven om drugsgebruik eerder te signaleren.*

Hoe gaan wij dit concreet doen:

Dit doen wij concreet door het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten op bijvoorbeeld scholen. Hierbij zoeken wij nadrukkelijk de combinatie met andere onderwerpen zoals social mediagebruik. De ervaring leert dat de animo bij ouders dan hoger is en de drempel om over middelengebruik te praten wellicht lager. Daarnaast wordt de mogelijkheid geboden tot het houden van een bijeenkomst op locatie, zoals bij iemand thuis. In sommige gevallen is een huiselijke setting immers meer gewenst en effectiever. Bij de uitvoering wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de diversiteit van de gemeente Sliedrecht. **Tijdens deze bijeenkomsten (zowel op school als in de thuisomgeving) komt ook harddrugs aan de orde, en dan met name de harddrugs die het meest populair zijn onder jongeren.**

We zoeken bij al deze acties de samenwerking met onder andere de Dienst Gezondheid & Jeugd.

Scholen

De school is een belangrijke pedagogische omgeving voor jongeren. Een goed schoolprogramma biedt meer dan voorlichting en besteedt ook aandacht aan regels voor leerlingen en personeel met betrekking tot middelengebruik bij schoolfeesten, kampen, excursies en studiereizen. Het is van belang hier doorlopend aandacht aan te schenken omdat jongeren zich in een leeftijdsfase begeven waarbinnen geëxperimenteerd wordt. Gebleken is dat interventies met een sterke ouder-component (waarbij ouders en leerlingen tegelijkertijd worden benaderd) goede effecten laten zien. Voorlichting die zich alleen op de leerlingen richt, zonder betrokkenheid van ouders, blijkt niet effectief (Trimbos Instituut, 2013).

De acties die wij de komende periode richting de scholen gaan ondernemen zijn:

- *Voorlichtingsactiviteiten gericht op niet-gebruikers;*
- *Voorlichtingsactiviteiten gericht op (ooit)-gebruikers;*
- *Voorlichtingsactiviteiten gericht op leraren;*
- *Voorlichtingsactiviteiten gericht op ouders/verzorgers.*

Hoe gaan wij dit concreet doen:

De voorlichtingsactiviteiten richten zich op alcohol, **soft- en harddrugs** en leefstijlen in het algemeen en worden in de klas gegeven. De bijeenkomsten starten met een brainstormsessie in de klas, om te zien waar de kennis en ervaring van de leerlingen zich ongeveer bevindt. Daarna wordt de basiskennis over genotmiddelen behandeld. Vervolgens komt gedrag te sprake: wat hangt samen met (beginnend) gebruik en de mogelijke gevolgen ervan? Het uitgangspunt hierbij is drugsgebruik voorkomen door het aanleren van de norm dat drugsgebruik niet normaal is. De risico's over drugsgebruik en tips over verantwoord stoppen met drugsgebruik komen ook aan bod. Het uitgangspunt hierbij is het reduceren van druggerelateerde schade en het aanreiken van stop-mogelijkheden.

Leraren krijgen vooraf een aparte voorlichtingsbijeenkomst waarbij het signaleren van drugsgebruik, de gevolgen van drugsgebruik en de belangrijke rol van de leraar behandeld worden. Kinderen spiegelen zich aan volwassenen, leraren hebben een voorbeeldfunctie en moeten handhavend optreden op momenten die daar om vragen, zoals roken op het schoolplein. Dit is voor leraren vaak lastig. Tijdens deze bijeenkomst wordt daaraan extra aandacht geschonken. De bijeenkomst voor leraren wordt voorafgaand aan de bijeenkomst voor leerlingen gegeven. Hierdoor kan het voorlichtingsprogramma beter afgestemd worden op de leerlingen.

We willen bij voorlichtingsactiviteiten ook ervaringsdeskundigen inzetten. De Hoop GGZ heeft sinds januari 2016 een interne opleidingsschool voor ervaringsdeskundigen. Hun insteek is cliënten en oud-clieënten met een opleiding van één jaar op weg te helpen naar een vervolgopleiding of betaalde baan in het brede zorgdomein. Alle deelnemers aan de opleiding moeten ook stage lopen. Preventiewerk op scholen is hier een voorbeeld van. Wij zijn met De Hoop GGZ in gesprek om te kijken of we in Sliedrecht stageplekken voor ervaringsdeskundigen kunnen bieden en op welke plek dat dan het beste kan.

Wanneer voorlichtingsactiviteiten zich richten tot ouders en jongeren, is deze het meest effectief. Door eerst ouders te voorzien van informatie en de gevolgen van drugsgebruik zijn zij in staat om vragen van hun kinderen beter te beantwoorden en eventueel gebruik vroegtijdig te signaleren.

Horeca

De horeca heeft voornamelijk een verantwoordelijkheid als het gaat om verantwoord schenken (Drank & horecawet). Soft- en harddrugs mogen daar niet verkocht worden, met uitzondering van de coffeeshop die hiervoor een ontheffing heeft. Horecaondernemers en horecapersoneel kunnen echter wel te maken krijgen met agressie die voortkomt uit middelen gebruik. Ook kan het zijn dat drugs tijdens de stapmomenten verhandeld worden in hun zaak. Dit is ongewenst voor het horecapersoneel, de horecagasten en het uitgaansklimaat. Door het aanbieden van een interactieve training voor het horecapersoneel krijgt het personeel handvatten om drugshandel, gebruik en agressie te kunnen signaleren en eventueel voorkomen. De training wordt op locatie gegeven en duurt ongeveer twee uur.

De acties die wij de komende periode richting de horeca ondernemen zijn:

- *Het aanbieden van een training voor horecapersoneel, gericht op agressiehantering;*
- *Het aanbieden van een training voor horecapersoneel, gericht op het herkennen van middelengebruik/handel in de horecazaak;*
- *Het aanbieden van praktische tips om drugsgebruik, handel en het aantal incidenten te verkleinen, door de inrichting van de horecazaak te bespreken. De inrichting van de zaak is van invloed op de mogelijkheden tot drugsgebruik en handel. De tips zijn erop gericht om eventuele verbeterpunten in de zaak door te voeren, uiteraard beslist de ondernemer hier zelf over.*

Hoe gaan wij dit concreet doen:

Wij bieden horecaondernemers een training op locatie aan. Gedurende twee uur krijgen horecaondernemer en personeel een training gericht op agressiehantering, het herkennen van drugsgebruik- en handel. Daarnaast wordt de inrichting van de horecazaak doorgelopen. De inrichting van de horecazaak staat in verband met eventueel middelen gebruik en handel in de horecazaak. Door kleine wijzigingen in de inrichting of presentatie van de zaak door te voeren kunnen gebruik en handel eventueel teruggedrongen worden. Het doorlopen van de horecazaak is gericht op het geven van concrete praktische tips voor horecaondernemer en personeel. De ondernemer beslist zelf welke maatregelen hij wel of niet doorvoert.

Vrije tijdsbesteding

Het gebruik van soft- en harddrugs vindt vaak plaats in het private of semi-private domein. Het openbaar bestuur heeft hier maar in beperkte mate directe invloed. Door het verbreden van kennis over drugsgebruik bij gebruikers en niet-gebruikers, kan het openbaar bestuur trachten een verandering van attitude tegenover drugs in gang zetten, wat een doorwerking heeft in het private en semi private domein.

De acties die wij de komende periode op dit punt gaan ondernemen zijn:

- *Investeren in deskundigheidsbevordering van de jongerenwerkers van SOJS op de onderwerpen alcohol, soft- en harddrugs en leefstijlen;*
- *In samenwerking met jongeren een aansprekende vorm van massa mediale communicatie over normsetting en risico-bewustzijn rondom drugsgebruik ontwikkelen. Dit verspreiden over de bekende lokale digitale jongeren kanalen.*

Hoe gaan wij dit concreet doen:

Onderzoek heeft aangetoond dat massa mediale communicatie meer wordt vertrouwd, wanneer deze kenmerken van interpersoonlijke communicatie bevat (Stafford & Faber, 2006). Via massa mediale bewustwordingscampagnes kunnen mensen zich ervan bewust worden dat hun overtuigingen, opvattingen en/of gedragingen niet met elkaar in overeenstemming zijn. Zij ervaren dat als een onaangename spanning (Festinger, 1957). Aangezien mensen over het algemeen streven naar harmonie, zullen zij proberen een door een campagne opgewekte strijdigheid tussen opvattingen, of tussen opvattingen en gedrag op te heffen. Dit kan door tegenstrijdige informatie te vermijden of af te zwakken, door tegenargumenten aan te voeren of door opvattingen of gedrag aan te passen (Aarts en van Woerkun, 2008). Het is hierbij van belang dat massa communicatie goed doordacht en toegespitst

wordt tot de doelgroep, een niet zorgvuldig genoeg voorbereide campagne kan tot gevolg hebben dat informatie wordt genegeerd, afgezwakt of dat het ongewenste gedrag versterkt wordt. In dat geval werkt een massa mediale campagne contraproductief. Om een doelmatige en effectieve massa mediale campagne te starten is een intensief en zorgvuldig traject vooraf noodzakelijk, wij starten begin 2017 met het opstarten van dit traject.

"Als ouders kun je niet alles voorkomen maar door al jong te beginnen met voorlichting en afkeuring, kun je je kind wel een duidelijke boodschap meegeven"

Moedige moeders

4.3 | Regelgevende activiteiten

In hoofdstuk twee zijn wet- en regelgeving reeds behandeld. Binnen de Algemene Plaatselijke Verordening zijn echter een aantal mogelijkheden om drugsgebruik en handel te ontmoedigen, dan wel tegen te gaan. Het college is van mening dat alle mogelijkheden om druggerelateerde overlast en risico's te verminderen, aangegrepen moeten worden.

De acties die wij de komende periode op het gebied van regelgevende activiteiten gaan ondernemen zijn:

- *Het invoeren van een leeftijd gerelateerde verkoophoeveelheid softdrugs waarbij jongvolwassenen tussen de 18 en 21 jaar een maximale softdrugshoeveelheid van 1 gram (in plaats van 5 gram) per dag bij de coffeeshop kunnen kopen;*
- *Softdrugsgebruik in Elektra niet langer toestaan;*
- *Een restrictief beleid ten aanzien van smart-, head en growshops voeren.*

Hoe gaan wij dit concreet doen:

Het **beperken van de verkoophoeveelheid softdrugs voor bepaalde leeftijdsgroepen** is een maatregel om illegaal doorverkoop van softdrugs aan minderjarigen te bemoeilijken. Het uitgangspunt hierbij is dat bezoekers van de coffeeshop in de leeftijdscategorie 18 tot 21 jaar minder grote hoeveelheden softdrugs kunnen kopen. Ieder persoon die aan de ingezetenencriteria voldoet en de leeftijd van 18 jaar of ouder heeft bereikt, mag in principe een coffeeshop betreden en softdrugs kopen. De maximale verkoophoeveelheid ligt op 5 gram per bezoeker per dag. In de praktijk komt het voor dat jongvolwassenen in de bovengenoemde leeftijdscategorie softdrugs kopen en dit vervolgens doorverkopen aan minderjarige vrienden en kennissen. Door de maximale verkoophoeveelheid voor bezoekers in de leeftijdscategorie 18 tot 21 jaar te verlagen van 5 gram naar 1 gram per persoon per dag, wordt dit bemoeilijkt. **Risico hierbij is dat straathandel en daarmee gepaard gaande overlast toeneemt. Indien nodig zijn er dan repressieve instrumenten uit de APV zoals het blowverbod in de openbare ruimte en een verbod op drugshandel op straat.**

Momenteel is het gebruik van softdrugs voor personen van 18 jaar en ouder op bepaalde vastgestelde tijden toegestaan in jongerencentrum Elektra. Softdrugsgebruik is nog steeds verboden in Nederland, maar er wordt over het algemeen niet handhavend opgetreden (gedoogbeleid).

Er bestaat een directe (subsidie) relatie tussen de gemeente Sliedrecht en SOJS. Het toestaan van softdrugsgebruik in Elektra geeft het signaal af dat de gemeente Sliedrecht geen problemen heeft met het gebruik van softdrugs. Dit is strijdig met beleidsdoelstelling 3: *normalisering van drugsgebruik tegengaan*. Een beginsel van goed openbaar bestuur is het vervullen van een voorbeeldfunctie voor de maatschappij die het bestuur dienstbaar is. Door de huidige situatie (het gedogen van softdrugsgebruik in Elektra), faciliteert de gemeente Sliedrecht momenteel indirect het gebruik van softdrugs binnen haar gemeente. Vanuit het oogpunt van openbaar bestuur is het onwenselijk dat de huidige situatie blijft voortbestaan omdat de gemeente anders aan inconsequente beleidsvoering doet. Daarnaast heeft de gemeente Sliedrecht een coffeeshop binnen haar gemeentegrenzen waar leeftijdsgerechtigde gebruikers softdrugs kunnen kopen en nuttigen.

Het bestuur van SOJS geeft aan dat het gedogen van het gebruik van softdrugs binnen Elektra een positieve invloed heeft op het bespreekbaar maken van de gevaren van drugsgebruik. Door het toe te

staan is er zicht op de doelgroep en kan hierover het gesprek met de desbetreffende jongeren worden gevoerd. Het bestuur vreest dat door beëindiging van het gedoogbeleid het probleem wordt verplaatst en buiten het zicht van de jongerenwerkers juist zal toenemen. Het bestuur van SOJS snapt de opstelling van de gemeente, maar is het om deze reden oneens met het beëindigen van het gedoogbeleid in Elektra, ténzij er een goed alternatief komt om zicht op de doelgroep jongeren te houden. **Dit alternatief wordt vormgegeven door een specifieke verbindingsfunctionaris gezondheid en verslavingen die partijen bij elkaar brengt en ervoor zorgt dat er wordt doorgepakt plus een uitbreiding van het aantal uren ambulant jongerenwerk. Zie ook paragraaf 4.5 over aandacht voor risicogroepen. Het gedoogbeleid wordt beëindigd zodra genoemde functionaris en jongerenwerkers de nodige inzicht in de betreffende doelgroep hebben opgebouwd. Hiervoor wordt een periode van drie maanden uitgetrokken, gerekend vanaf de start van genoemde verbindingsfunctionaris. Deze start uiterlijk 1 januari 2018. Het gedoogbeleid eindigt dan uiterlijk op 31 maart 2018.**

De handel die in smart-, head en growshops wordt gedreven, is in principe niet strafbaar op de grond van de Opiumwet. Dergelijke winkels vallen onder detailhandel. Er bestaat ook geen verdere regelgeving die nadere eisen en/of toetsen aan deze shops stelt. Door wijzigingen door te voeren in het bestemmingsplan ten aanzien van detailhandel kan een restrictief beleid op smart-, head en growshops gevoerd worden. Hierbij verhoogt de gemeente Sliedrecht de drempel voor het vestigen van smart-, head en growshops, waardoor het opzetten van eventuele drugslaboratoria- en kwekerijen bemoeilijkt wordt, tevens wordt drugsgebruik afgeremd omdat attributen hiervoor lastiger te verkrijgen zijn. In het kader van de invoering van de Omgevingswet worden alle bestemmingsplannen de komende jaren onder de loep genomen. Het punt van de smart-, head en growshops nemen we daar gelijk in mee.

4.4 | Handhavende activiteiten

De Nederlandse cannabisproductie en -handel genereert jaarlijks een illegale geldstroom van naar schatting een miljard euro. Dit geld wordt witgewassen hetgeen een vermenging van de onderwereld met de bovenwereld tot gevolg heeft. Vaak zijn er instanties nodig zoals notarissen, advocaten, makelaars die bewust of onbewust meewerken aan het witwassen van dit geld. Ook zetten criminelen voor cannabisproductie in de meeste gevallen zogenaamde katvangers in die niet of nauwelijks de gevolgen van hun keuzes kunnen overzien. Daarbij is het telen van hennep niet zonder brandgevaar. De illegale teelt van hennep is ook in Sliedrecht aanwezig. Extra inzet op dit onderwerp heeft in 2015 en 2016 als resultaat opgeleverd dat in Sliedrecht een behoorlijk aantal plantages is opgerold. Sliedrecht lijkt daardoor inmiddels minder aantrekkelijk voor illegale hennepeteelt. De laatste tijd worden ook minder plantages ontdekt.

Het college stelt voor om de huidige handhavende activiteiten te continueren:

- ***We blijven met de hulp van partners als de politie en netbeheerder Stedin alert op illegale hennepeteelt;***
- *De politie heeft de taak overtredingen op te sporen, controle uit te voeren en overtredingen te constateren. De politie maakt indien noodzakelijk een proces-verbaal op en verricht eventueel een aanhouding en/of neemt drugs in beslag. De burgemeester wordt schriftelijk door de politie geïnformeerd;*
- *Het Openbaar Ministerie heeft als taak het sturen van de opsporing en het vervolgen van overtreders. Zij is ook bevoegd tot de executie van de straf;*
- *De burgemeester is bevoegd tot het verlenen van exploitatievergunningen voor horecabedrijven. Het toezichthouden op de openbare orde en veiligheid is de primaire taak, dit vult de burgemeester in door het inzetten van gemeentelijke handhavers en gedelegeerd toezicht in de vorm van politie. Tot de handhavende beleidsinstrumenten behoren het toepassen van last onder dwangsom en last onder bestuursdwang;*
- *Suswachten worden lokaal ingezet binnen het uitgaanscircuit en hebben hun preventieve werking inmiddels bewezen.*

4.5 | Aandacht voor risicogroepen

Sommige gebruikers van drugs lopen meer risico op gezondheids- of sociale schade. De belangrijkste risicogroepen zijn uitgaanspubliek, jongeren in jeugdinrichtingen, kinderen van verslaafde ouders en

uitgaande jongeren. Daarnaast zijn verkeersdeelnemers en zwangere vrouwen relevante doelgroepen, gezien het verhoogde risico dat middelengebruik met zich meebrengt voor deze groepen.

- *Aanvullend onderzoek naar de omvang van de risicogroepen in Sliedrecht en de achtergronden bij (het risico op) drugsgebruik bij deze groepen;*
- **Extra ambtelijke capaciteit vrijmaken om meer regie te kunnen voeren op een gezamenlijke aanpak van jeugd(overlast) en middelengebruik;**
- **Inzetten van een verbindingsfunctionaris gezondheid en verslavingen en mogelijk maken van een uitbreiding van het aantal uren ambulant jongerenwerk;**
- **Bepalen van de toegevoegde waarde van de inzet van Moedige Moeders ter aanvulling op de verbindingsfunctionaris;**
- *De vergunningsplicht voor risicovolle evenementen (op het gebied van middelengebruik), aanpassen door het toevoegen van verplichte maatregelen op het gebied van alcoholmatiging en drugspreventie gedurende het evenement;*
- *Het vergroten van de slagvaardigheid van de leerplichtambtenaar op het gebied van (vroeg) signalering en doorverwijzing met betrekking tot middelengebruik onder spijbelende leerlingen.*

Hoe gaan wij dit concreet doen:

Zoals in paragraaf 2.3 is aangegeven kunnen er tal van oorzaken voor drugsgebruik spelen. We hebben op dit moment onvoldoende gegevens beschikbaar om ons hiervan specifiek voor Sliedrecht een beeld te vormen. Hiervoor gaan we aanvullend onderzoek doen, met name kwalitatief onderzoek naar de effecten van bijvoorbeeld gezinssituaties, opleidingsniveau, economische positie en psychische omstandigheden.

Er is veel kennis en informatie over onder andere jeugd, gezin en middelengebruik aanwezig en partijen als Sociaal Team Sliedrecht, de politie, SOJS, Pand33 en andere vrijwilligersorganisaties werken allemaal hard aan dit thema. Dit gebeurt echter nog te versnipperd en er wordt te weinig gezamenlijk doorgepakt. Bij iedereen is er behoefte aan een functionaris die al deze partijen bij elkaar brengt, maar die ook letterlijk mee naar buiten gaat en, daar waar dat nodig is, partijen op gemaakte afspraken aanspreekt en ervoor zorgt dat er wordt doorgepakt. De regierol ligt hierbij nadrukkelijk bij de gemeente. Voor de invulling van deze regierol moeten we binnen de huidige ambtelijke capaciteit meer uren vrij maken. Daarnaast komt er een verbindingsfunctionaris gezondheid en verslavingen met een specifiek afgebakende taak en vallend onder regie van de gemeente. Deze functionaris kijkt bijvoorbeeld letterlijk achter de voordeur mee als er meerdere partijen bij een risicojongere of probleemjongere betrokken zijn. Hij/zij gebruikt zijn/haar doorzettingskracht richting deze partijen als er een oplossing geforceerd moet worden omdat partijen bijvoorbeeld naar elkaar blijven kijken of verschillend denken over de juiste oplossing. De verbindingsfunctionaris moet daarvoor kunnen beschikken over alle relevante informatie van onder andere Sociaal Team Sliedrecht en de politie. Het voorgaande gaat samen met extra uren ambulant jongerenwerk waaraan zowel SOJS als de gemeente een financiële bijdrage leveren. De verbindingsfunctionaris gezondheid en verslavingen start uiterlijk op 1 januari 2018. Zie ook paragraaf 4.3 over regelgevende activiteiten. Daarbij is het ook van belang een koppeling met het reeds bestaande Lokaal Zorgnetwerk te maken. Daar zitten partijen als Sociaal Team Sliedrecht, politie en verslavingsinstellingen aan tafel en vindt casusbespreking- en aanpak rondom volwassenen plaats.

Moedige Moeders is een non-profitorganisatie die bestaat uit ervaringsdeskundigen. Deze ervaringsdeskundigen bestaan uit gezinnen waar een kind of familielid (ex)verslaafd is geweest of bovenmatig veel alcohol of drugs gebruikte. De organisatie heeft als doel het drugsgebruik bespreekbaar maken en terugdringen van middelengebruik. Verder verlenen zij steun aan ouders en kinderen die te maken hebben met verslavingsproblematiek in hun sociale omgeving. Dit doen zij door het organiseren van bijeenkomsten, het doorverwijzen naar specialisten, het laagdrempelig verstrekken van informatie en het bieden van een luisterend oor. De interactie tussen verslaafde personen, zijn omgeving en ervaringsgenoten dragen positief bij aan het herstel van sociale relaties van alcohol- en/of drugsverslaafden. De eerste studies naar de effectiviteit van deze aanpak onder jongeren zijn veelbelovend (Adolescent Reinforcement Approach).

Zoals in de bovenstaande alinea al is beschreven, krijgt de nieuwe verbindingsfunctionaris met afgebakende taak ook een belangrijke rol richting de risicogroepen/gebruikers en hun sociale omgeving. Dit is de eerste stap. Nadat deze functionaris zijn/haar draai heeft gevonden wordt bekeken of Moedige Moeders nog een aanvulling kan zijn op wat deze functionaris dan reeds doet. Het opzetten van een lokale afdeling van Moedige Moeders en hen met subsidie ondersteunen kan dan een concreet vervolg zijn.

Jongeren in het uitgaanscircuit gebruiken meer drugs dan leeftijdsgenoten die niet uitgaan. Ruim zes op de tien uitgaanders gebruikte de afgelopen jaar wel eens ecstasy en ruim een derde heeft dat de afgelopen maand gedaan. Ook cannabis werd door ruim de helft van de uitgaanders gebruikt, terwijl dit niet een typische uitgaansdrugs is. Bezoekers van dance events gebruiken bovengemiddeld veel in verhouding tot regulier uitgaanspubliek. In de APV is een vergunningsplicht opgenomen voor evenementen. Alcoholmatiging en drugspreventie kunnen worden opgenomen in de vergunningsaanvraag voor risicovolle evenementen.

Het verstrekken van gratis water, goed uitgeruste EHBO-posten (EHBD) en het gebruik maken van *Unity Peer Education* zijn maatregelen welke effectief gebleken zijn. *Unity Peer Education* richt zich op voorlichting door leeftijdsgenoten / leefstijlgenoten van de bezoekers van evenementen. Zij richten zich met name op de risico's bij gebruik van middelen vanuit het oogpunt van harm reduction. Bij de aanvraag van evenementen wordt altijd een risicoscan uitgevoerd, wanneer een evenement als risico evenement wordt bestempeld dan wordt in de vergunningsaanvraag extra eisen gesteld met betrekking tot verantwoord middelengebruik. De organisator is verantwoordelijk voor de uitvoering en kosten die maatregelen met zich meebrengen.

Onder hangjongeren, jongeren in justitiële jeugdinrichtingen en in de jeugdzorg, zwerfjongeren en spijbelaars zijn er relatief veel actuele gebruikers van cannabis. De gemeentelijke invloed is het grootst op de groepen hangjongeren, zwerfjongeren en spijbelaars. Wanneer spijbelen vaker voorkomt wordt door de school een melding gemaakt bij het verzuimloket van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Het verzuimloket geeft dit door aan de gemeentelijke leerplichtambtenaar. Deze onderzoekt de zaak en kan uiteindelijk een proces-verbaal opmaken. leerplichtambtenaren kunnen drugsgebruik vroegtijdig signaleren en indien noodzakelijk (hulp) instanties inschakelen. Het geven van een training waarbij drugsgebruik vroegtijdig gesignaleerd wordt, vergroot de slagvaardigheid van de leerplichtambtenaar. Wij gaan hierover in gesprek met de Dienst Gezondheid & Jeugd waar het regionaal Bureau Leerplicht en Vroegtijdig Schoolverlaten is ondergebracht.

Voor hangjongeren en zwerfjongeren zijn jongerenwerkers veelal effectief, zij kennen de jongeren vaak en kunnen op hun niveau communiceren. Jongerenwerkers worden momenteel al ingezet binnen de gemeente Sliedrecht. Kinderen van (ex)-verslaafde ouders hebben een hoger risico om zelf verslaafd te geraken.

5. | Financiële paragraaf

Inwonerbijdrage Dienst Gezondheid & Jeugd

Sliedrecht betaalt, evenals de andere gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid, jaarlijks een inwonerbijdrage aan de Dienst Gezondheid & Jeugd. Hiervan bekostigt de dienst de uitvoering van het regionaal gezondheidsprogramma. Voor een groot deel betreft dit regiobrede activiteiten, maar voor een deel ook gerichte activiteiten op basis van lokale prioriteiten. Voor Sliedrecht wordt dit lokale deel ingezet voor preventieactiviteiten gericht op middelengebruik, zoals genoemd in paragraaf 4.2 van dit document.

Aanvullende lokale middelen

Het inzetten van publieke middelen behoort altijd doordacht en zorgvuldig te gebeuren. Op het beleidsterrein drugs zijn doordachtheid en zorgvuldigheid extra van belang omdat bij onjuiste inzet van middelen het resultaat contraproductief kan zijn. Zo kan bij verkeerd gebruik de doelgroep juist geactiveerd en geënthousiasmeerd worden voor drugsgebruik of gaat men juist experimenteren.

Onzorgvuldige inzet leidt in dergelijke gevallen niet alleen tot het voeren van een niet doelmatig- en kosteneffectief beleid, maar draagt ook bij aan het verergeren van de problematiek. Daarnaast hecht de raad, net zoals het college, grote waarde aan het betrekken van de Sliedrechtse gemeenschap bij dit beleidsterrein. Deze gespreken verlopen constructief en leiden tot duidelijke, gedragen en (wetenschappelijk) onderbouwde beleidsvoorstellen. Het uitvoerig betrekken van partijen uit de samenleving vergroot de effectiviteit en doelmatigheid van het beleid.

De globale begroting voor de uitvoering van alle maatregelen uit dit document ziet er als volgt uit:

Maatregel (paragraaf waar dit is toegelicht)	2017	2018	2019	2020
Voorlichtingsbijeenkomsten scholen (4.2) ¹	-	-	-	-
Extra training horecaondernemers- en personeel (4.2) ²	2.000	-	-	-
Aanvullend onderzoek risicogroepen en coffeeshop (2.2/4.5)	5.000	3.000	-	-
Verbindingsfunctionaris gezondheid en verslavingen (4.5)	-	30.000	30.000	30.000
Cofinanciering extra ambulant jongerenwerk (50%) (4.5)	-	12.000	12.000	12.000
Subsidiëren Moedige Moeders (4.5)	-	PM	PM	PM
Massa-mediale campagne (4.2)	2.000	-	-	-
Herhaling rioolwateronderzoek (6)	-	-	-	13.000
Training leerplichtambtenaren via DG&J (4.5)	-	-	-	2.000
Totaal	9.000	45.000	42.000	57.000

De gemeenteraad had voor 2016 een budget van € 20.000 beschikbaar gesteld voor een lokale aanpak drugspreventie. **Deze middelen zijn door middel van resultaatsbestemming bij de jaarrekening 2016 overgeheveld naar 2017. Met deze € 20.000 zal in 2017 een start gemaakt worden met de uitvoering van een aantal van de in dit beleid opgenomen activiteiten. Een deel van de uitvoeringskosten vanaf 2018 willen wij dekken uit reeds structureel beschikbare 'lokale impuls gelden jeugd.' Deze middelen zijn bedoeld om lokaal in te zetten voor preventieve activiteiten om het beroep op duurdere jeugdhulp uiteindelijk te beperken.**

Het geheel aan financiële consequenties voor 2018 en verder wordt verwerkt in de Begroting 2018.

¹ Voorlichting en training worden regulier bekostigd uit de inwonerbijdrage die de gemeente aan de DG&J betaalt. Deze bijdrage is de komende jaren afdoende voor de financiering van voorlichtingsbijeenkomsten op scholen.

² Extra middelen bovenop de inwonerbijdrage biedt wel de mogelijkheid extra voorlichting en training voor de horeca in te kopen.

6. | Evaluatie

Dit Preventie- en handhavingsplan Drugs bevat de nodige doelen en acties om die doelen te bereiken. Om te kunnen beoordelen in hoeverre de acties effect hebben gehad en de doelen zijn bereikt gaan we dit plan in de tweede helft van 2019 evalueren. Dit levert dan input op dat in 2020 kan worden verwerkt in een eventueel nieuw plan voor de periode daarna.

Voor een goede evaluatie zijn verschillende dingen van belang. Enerzijds zijn dat cijfers. De Dienst Gezondheid & Jeugd blijft hun Jeugdgezondheids- en Volwassenmonitors de komende periode herhalen. De uitkomsten hiervan blijven we vergelijken met de monitorcijfers die in dit Preventie- en handhavingsplan zijn opgenomen. Daarnaast willen we de rioolwateranalyse uit 2015 in het kader van de evaluatie in het eerste kwartaal van 2020 herhalen om te kunnen beoordelen of onze acties effect hebben gehad op het daadwerkelijke drugsgebruik in Sliedrecht. Maar naast cijfers zijn ook de achterliggende verhalen uit het dorp belangrijk. Wij blijven met alle betrokken partijen in gesprek over wat zij in hun eigen omgeving horen en zien als het om drugsgebruik gaat. Ook deze gesprekken leveren informatie voor de evaluatie van dit Preventie- en handhavingsplan op.

7. | Betrokken partijen

De partijen die betrokken zijn bij de totstandkoming van het preventie- en handavingsplan drugs zijn; De Hoop GGZ, Jelinek Verslavingszorg, het Trimbos Instituut, Dienst Gezondheid & Jeugd, Bureau Leefstijl, het Openbaar Ministerie, de Politie, het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Moedige Moeders, de religieuze leiders van de Sliedrechtse geloofsgemeenschappen, Stichting Open Jeugdwerk Sliedrecht (SOJS), onderwijsinstellingen, ondernemers, sportverenigingen en gemeentelijke afdelingen.

De gemeente Sliedrecht is ieder dankbaar voor de gemeenschappelijke inzet.

Bijlage | Wet- en regelgeving

In deze bijlage wordt de wet- en regelgeving weergegeven waarop het drugsbeleid en de uiteindelijke uitvoering ervan is gebaseerd.

In algemene zin geldt dat de burgemeester verantwoordelijk is voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Dit staat beschreven in artikel 172 van de Gemeentewet. Op basis van artikel 174 van de Gemeentewet is de burgemeester belast met het toezicht op openbare gebouwen en met de uitvoering van verordeningen die betrekking hebben op dat toezicht. Ook artikelen 174a van de Gemeentewet, 13b van de Opiumwet en de APV bepalingen over drugsoverlast wijzen de burgemeester aan als bevoegd gezag. De burgemeester is het bevoegde bestuursorgaan inzake het drugsbeleid. De burgemeester is bevoegd om dit beleid vast te stellen.

De burgemeester is de gemeenteraad op basis van artikel 180 van de gemeentewet verantwoording verschuldigd over het gevoerde beleid. Ook geldt de actieve informatieplicht.

De Opiumwet

In de Opiumwet zijn alle middelen opgenomen die door de Nederlandse overheid als drugs worden beschouwd. Gebruik van drugs is in Nederland niet strafbaar. Wel zijn de productie, de handel en het bezit van drugs strafbaar. In deze nota wordt onder drugshandel in de zin van artikel 13b van de Opiumwet ook verstaan het houden van een hennepplantage waarbij er aanwijzingen zijn dat er sprake kan zijn van handel. Aanwijzingen die hiertoe leiden zijn in ieder geval:

- het houden van meer dan vijf hennepplanten;
- de inrichting van de plantage: bij een hennepplantage die is ingericht op het verwerken van meer dan vijf hennepplanten of het aantreffen van reststoffen, materialen of andere aanwijzingen die duiden op een eerdere oogst, is er sprake van telen voor handel;
- het aantreffen van afval en/of reststoffen van middelen vermeld op lijst I of II van de Opiumwet.

Van belang hierbij is dat uit vaste jurisprudentie blijkt dat uit artikel 13b Opiumwet volgt dat de enkele aanwezigheid van een handelshoeveelheid drugs de bevoegdheid geeft tot toepassing van artikel 13b Opiumwet. Het is dus niet nodig dat drugs daadwerkelijk worden verhandeld. Verder is van belang dat de werking van de Opiumwet zo ver reikt dat artikel 13b Opiumwet ook kan worden toegepast wanneer het slechts gaat om delen van de hennepplant indien de hars hier niet aan onttrokken is. In deze nota worden dan ook daar waar over drugshandel, handel of illegale verkooppunten wordt gesproken ook hennepplantages bedoeld.

De Wet Damocles (artikel 13b van de Opiumwet)

Tot de inwerkingtreding van de Wet Damocles, artikel 13b van de Opiumwet, was het Openbaar Ministerie de enige handhaver van de Opiumwet en kon tegen overtredingen van de Opiumwet uitsluitend strafrechtelijk worden opgetreden. De regering was echter van mening dat de handhaving van de Opiumwet vraagt om een gecoördineerde inzet van openbaar bestuur, Openbaar Ministerie en politie. Daarbij is ingezien dat een actieve opstelling van het openbaar bestuur vereist dat dit bestuur over een adequaat en sluitend wettelijk instrumentarium beschikt om zowel preventief als repressief op te kunnen treden. Bij wet is artikel 13b van de Opiumwet dan ook ingevoerd, de zogenoemde Wet Damocles. De burgemeester heeft daarmee de bevoegdheid gekregen om een last onder bestuursdwang op te leggen indien middelen als bedoeld in de artikelen 2 (harddrugs) en 3 (softdrugs) van de Opiumwet in voor het publiek toegankelijke lokalen en daarbij behorende erven worden verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig zijn. Op deze wijze heeft het openbaar bestuur dus de mogelijkheid gekregen om een lokaal (bijvoorbeeld coffeeshop, café of winkel) te sluiten ingeval er soft- en/of harddrugs worden verhandeld. Bij wet van 27 september 2007, in werking getreden op 1 november 2007, is artikel 13b van de Opiumwet gewijzigd en sindsdien naast lokalen ook toepasbaar op woningen.

In tegenstelling tot artikel 174a van de Gemeentewet, paragraaf 2.3, is het doel van artikel 13b van de Opiumwet niet het bestrijden van overlast als gevolg van handel in drugs. Weliswaar wordt tevens beoogd de met de handel in drugs gepaard gaande overlast tegen te gaan, men heeft primair willen bereiken dat met de invoering van dit artikel de burgemeester een direct instrument voorhanden heeft in de vorm van het toepassen van een last onder bestuursdwang om de handel in drugs te bestrijden.

Verstoring van de openbare orde of vrees daartoe is derhalve geen voorwaarde voor het ontstaan van de bevoegdheid om een last onder bestuursdwang op te leggen. Ook speelt bijvoorbeeld de persoonlijke verwijtbaarheid van de betrokken exploitant van een illegaal verkooppunt geen rol bij de vraag of zich een situatie voordoet die tot sluiting van de inrichting noopt. In de bestuursrechtelijke procedure hoeven ook geen strafrechtelijke bewijsregels in acht te worden genomen. Er kan worden uitgegaan van het feitencomplex dat naar voren is gekomen uit het proces-verbaal of rapport van bevindingen dat door de politie is opgemaakt. In beginsel is het daarbij voor het bestuursrechtelijk optreden niet van belang of de eigenaar, huurder, bewoner of een derde de overtreding heeft begaan. De feitelijke constatering van overtreding van de Opiumwet is voldoende om over te gaan tot handhavend optreden. Het is dus ook niet noodzakelijk dat een na een waarschuwing volgende overtreding door dezelfde persoon wordt begaan. Het bestuursrechtelijk optreden is derhalve niet persoonsgebonden maar pandgebonden.

De Wet Victoria (artikel 174a Gemeentewet)

Tot de wetgeving op het terrein van drugsbeleid behoort ook artikel 174a van de Gemeentewet, de zogenoemde Wet Victoria. Bij deze wet is, reeds voorafgaand aan artikel 13b van de Opiumwet, de bevoegdheid gecreëerd voor de burgemeester om een last onder bestuursdwang op te leggen tegen illegale verkooppunten van drugs. Op grond van artikel 174a van de Gemeentewet kan de burgemeester besluiten een woning, een niet voor het publiek toegankelijk lokaal of een bij die woning of lokaal behorend erf te sluiten indien door gedragingen in de woning of het lokaal of op het erf de openbare orde rond de woning, het lokaal of het erf wordt verstoord. Artikel 13b van de Opiumwet is niet in de plaats getreden van de bevoegdheid op grond van artikel 174a van de Gemeentewet. De reden hiervoor is dat artikel 174a van de Gemeentewet de burgemeester de bevoegdheid toekent om woningen en dergelijke te sluiten wegens *verstoring van de openbare orde of ernstige vrees daarvoor* zonder dat dit gekoppeld wordt aan bepaalde strafbare feiten. Dit criterium is indertijd bewust in de wet opgenomen om een rechtsbasis te creëren om op te treden tegen woningen waarbij ook om andere redenen dan overtreding van de Opiumwet sprake is van verstoring van de openbare orde zoals bijvoorbeeld wapenhandel of prostitutie. Artikel 174a van de Gemeentewet heeft dus een ruimere werkingssfeer en wordt ook als zodanig gebruikt.

De voorwaarde voor optreden op grond van artikel 174a van de Gemeentewet is dus, dat *"door de gedragingen in de woning de openbare orde rond de woning wordt verstoord"*. De openbare ordeverstoring kan bijvoorbeeld worden veroorzaakt doordat woningen fungeren als gebruikerspanden of als illegaal verkooppunt van drugs. Er kan echter niet worden opgetreden wanneer er bijvoorbeeld wel in drugs wordt gehandeld maar er geen sprake is van ernstige overlast.

Tevens wordt er aan het bewijs voor verstoring van de openbare orde door de rechter zeer strenge en concrete eisen gesteld. Zo dient het dossier talrijke overlastmeldingen van omwonenden, sfeerrapportages en processen-verbaal van afgevangen klanten te bevatten. In de meeste gevallen waarbij sprake is van drugshandel in of bij woningen zal derhalve eerder op grond van artikel 13b van de Opiumwet (kunnen) worden opgetreden.

De Wet Victor

De Wet Victor regelt het traject na een sluiting op grond van artikel 13b Opiumwet of artikel 174a Gemeentewet. Indien, in voorkomend geval, sluiting niet voldoende wordt geacht dan wel de opheffing van een tijdelijke sluiting niet verantwoord is, kan op grond van de Wet Victor worden opgetreden. Bij deze wet zijn de Woningwet, de Ontheffingswet en het Burgerlijk Wetboek aangevuld met bevoegdheden. Artikel 14 van de Woningwet biedt het bevoegd gezag (het college van B&W) de mogelijkheid om de eigenaar of personen die uit andere hoofde bevoegd zijn tot het in het gebruik geven van het gesloten gebouw, open erf of terrein te verplichten om het gebouw, open erf of terrein in gebruik of beheer te geven aan een andere persoon of instelling. Ook kan B&W op grond van dit artikel eisen dat voorzieningen worden getroffen zodat het gebouw, open erf of terrein weer op redelijke wijze tot bewoning of gebruik kunnen dienen. Indien geen gehoor wordt gegeven aan de aanschrijving kan tot toepassing van een last onder bestuursdwang of de oplegging van een lastgeving onder dwangsom worden besloten. In het uiterste geval kan het college tot ontheffing van het gesloten gebouw, open erf of terrein overgaan overeenkomstig artikel 77 lid 1 sub 7 van de Ontheffingswet. De gemeente kan het gebouw, open erf of terrein dan ook zelf verkopen of verhuren via een plaatselijke woningcorporatie.

De Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen

Op 1 juli 2007 is de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (hierna: Wkpb) in werking getreden. Deze wet regelt de registratie van beperkende overheidsbesluiten. Op grond van de Wkpb moet elk besluit tot sluiting op basis van de artikelen 13b van de Opiumwet en 174a van de Gemeentewet binnen vier dagen worden ingeschreven in het openbare register van publiekrechtelijke beperkingen. Daarnaast is het bevoegd gezag verplicht de gegevens over kadastrale objecten waarop een beperking rust te melden aan de zogenaamde Landelijke Voorziening. Als de beperking wordt opgeheven, de sluitingstermijn is verstreken of door een rechtelijke uitspraak het besluit is ontbonden, dient dit eveneens te worden vastgelegd in het register. Een besluit tot sluiting blijft na verkoop van het object onverkort van toepassing en is door de verplichte registratie kenbaar voor rechtsopvolgers.

De Algemeen Plaatselijke Verordening (APV)

In de Algemene plaatselijke verordening van de gemeente Sliedrecht (hierna: APV) is in artikel 2:41 een koppeling gemaakt met artikel 174a van de Gemeentewet en artikel 13b van de Opiumwet. De burgemeester is op grond van artikel 174a van de Gemeentewet bevoegd tot sluiting van woningen van waaruit (drugs)overlast wordt veroorzaakt. Aangezien dit artikel in de Gemeentewet niet de rechtsgevolgen van de sluiting regelt, is dit geregeld in artikel 2:41 lid 1 van de APV: verbod tot het betreden van een op basis van artikel 174a Gemeentewet gesloten lokaal/woning zonder ontheffing. Het eerste en tweede lid van artikel 2:41 van de APV is gebaseerd op de bevoegdheid van de burgemeester ex artikel 3b van de Opiumwet om een last onder bestuursdwang op te leggen als in voor het publiek toegankelijke lokalen en daarbij behorende erven drugs als bedoeld in artikel 2 (hard drugs) of 3 (soft drugs) van de Opiumwet worden verkocht, afgeleverd, verstrekt of daarvoor aanwezig zijn. Met de laatste wijziging van de Opiumwet is het ook mogelijk om op te treden tegen drugshandel vanuit woningen en niet voor het publiek toegankelijke lokalen. Lid 2 van artikel 2:41 van de APV regelt het verbod om zonder ontheffing een op basis van artikel 13b van de Opiumwet gesloten lokaal/woning te betreden. Aangezien de situatie kan ontstaan dat personen de woning of het lokaal moeten betreden wegens dringende redenen, is het derde lid aan artikel 2:41 toegevoegd: uitzondering van het verbod. Anders zou het verbod uit het eerste lid wel erg absoluut zijn.

In de Opiumwet wordt geen aandacht besteed aan overlast ten gevolge van drugshandel op straat. De straathandel in drugs kan echter wel leiden tot een verstoring van de openbare orde. In artikel 2:74 van de APV is dan ook, kort gezegd, opgenomen dat het verboden is om op of aan de weg post te vatten of zich heen en weer te bewegen dan wel zich in of op een voertuig te bevinden of daarmee heen en weer te rijden met het kennelijke doel om soft- en/of hard drugs af te leveren, aan te bieden of te verwerven.

Het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens

Artikel 13b van de Opiumwet en artikel 174a van de Gemeentewet raken het recht op ongestoord genot van de woning zoals dat is neergelegd in artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM). De wetsbepalingen dienen daarom te voldoen aan de eisen die artikel 8 EVRM stelt. Artikel 13b van de Opiumwet en artikel 174a van de Gemeentewet voorzien in een wettelijke grondslag in het nationale recht voor een beperking van de persoonlijke levenssfeer en voldoen aan de eisen van voorzienbaarheid en toegankelijkheid. Het doel dat wordt gediend met artikel 13b van de Opiumwet sluit ook aan bij het doelcriterium "voorkoming van strafbare feiten" zoals opgesomd in artikel 8, tweede lid van het EVRM. Het doel dat wordt gediend met artikel 174a van de Gemeentewet sluit aan bij het doelcriterium "noodzakelijk in het belang van de openbare veiligheid" uit artikel 8, tweede lid van het EVRM. Daarnaast worden ook rechten van anderen, in dit geval omwonenden, beschermd: aan intimidatiepraktijken wordt een einde gemaakt en overlast wordt weggenomen. Daardoor kunnen omwonenden het recht op ongestoord genot van hun woning weer ten volle uitoefenen. Artikel 13b van de Opiumwet en artikel 174a van de Gemeentewet dienen dus de door het EVRM genoemde gerechtvaardigde belangen en voldoen hiermee aan de eisen van artikel 8 EVRM. Tot slot kan er in dit kader op worden gewezen dat de uitoefening van de bevoegdheid tot sluiting van woningen en/of lokalen in verband met drugsgerelateerde gedragingen in de gemeente Sliedrecht met verschillende waarborgen wordt omkleed. Het spreekt voorts voor zich dat de uitoefening van de last onder bestuursdwang zorgvuldig moet geschieden en dat alle procedurele vereisten in acht moeten worden genomen. De rechter zal dit in een concreet geval (kunnen) toetsen.

Schematische weergave wet- en regelgeving

Wettelijk kader	Toepasbaarheid	Bevoegd gezag
Opiumwet (overkoepelende wet)	Productie, handel en bezit van drugs	Is onderverdeeld per wetsartikel
Wet Damocles (art 13b)	Het sluiten van 'lokalen' (bijv. coffeeshop, horecagelegenheid of winkel) en woningen bij verhandeling van soft en/of harddrugs (last onder bestuursdwang)	Burgemeester
Wet Victoria (Art 174 a gemeentewet)	Het sluiten van een woning, een niet voor het publiek toegankelijk lokaal of bijbehorend erf, vanwege gedragingen waarbij de openbare orde wordt verstoord.	Burgemeester
De Wet Victor	Regelt het traject na sluiting op grond van art 13b Opiumwet.	College van burgemeester en wethouders
Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen	Regelt de registratie van beperkende overheidsbesluiten	Afhankelijk van wettelijk kader waarbinnen het besluit genomen is
Algemeen plaatselijke verordening	Regelt o.a. de rechtsgevolgen van een sluiting vanuit Wet Victoria.	Afhankelijk van betreffend artikel
Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM)	Biedt bescherming aan de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.	Openbaar Ministerie

Bijlage | CIB rioolwateranalyse

College informatiebrief

Onderwerp: mededelingen vanuit het college

Datum: 6 oktober 2015

Portefeuille A.P.J. van Hemmen

1. Rioolonderzoek drugs

Inleiding

Al geruime tijd ontvangt de burgemeester signalen over de openbare orde en veiligheid als gevolg van het gebruik van soft- en harddrugs binnen de gemeente Sliedrecht. Deze signalen konden wij tot op heden niet onderbouwen. Het bleef de vraag of deze signalen slechts geruchten waren of dat deze geruchten gebaseerd waren op feiten. Feit is wel dat we in ons dorp geconfronteerd zijn met de ernstige gevolgen die het gebruik van drugs kunnen hebben voor de gezondheid en zelfs het leven van mensen. Daarom heeft dit college ervoor gekozen om het thema drugsgebruik op te nemen in het College Uitvoeringsprogramma (CUP). Hierin staat beschreven dat we gaan analyseren wat de huidige situatie is wat betreft het soft- en harddrugsgebruik in de gemeente Sliedrecht.

Een goed en betrouwbaar middel hiervoor is het uitvoeren van een rioolwateranalyse. Het KWR Watercycle Research Institute kan met een gedegen Europees gevalideerde methode, gebaseerd op een chemische analyse van rioolwater, nagaan hoeveel grammen drugs er per inwoner met het rioolwater worden afgevoerd. Deze scan geeft inzicht in de omvang van het drugsgebruik en mogelijke lozingen, waarop wij als gemeente vervolgens ons beleid en mogelijke vervolgstappen kunnen baseren.

Het rapport van KWR (Rioolwateranalyse Verdovende Middelen) is als bijlage toegevoegd. In de onderstaande toelichting wordt er per gemeten stof aangegeven wat de gezondheidsrisico's zijn en worden eventuele bijzonderheden uit de rapportage benoemd.

In de rapportage van KWR zijn de gemeten vrachten niet omgerekend naar cijfers over consumptie. Deze berekeningen zijn onvoldoende betrouwbaar. Bovendien zijn de hoeveelheden zuiver ingrediënt die in een pil, lijntje of dosis zitten nogal variabel en niet erg betrouwbaar en kunnen per leverancier en gebruiker verschillen. Daarom kunnen we niet precies aangeven hoeveel pillen, lijntjes en doses gemiddeld worden gebruikt in Sliedrecht.

Opiumwetmiddelen

KWR is in staat om in totaal 31 verschillende chemische stoffen (opiumwetmiddelen) te meten. Uit het onderzoek is gebleken dat van deze 31 stoffen er negen in het rioolwater van de gemeente Sliedrecht zijn aangetroffen. Van deze negen stoffen betreft het vijf stoffen (Amfetamine, Metamfetamine, MDMA, Benzoyllecgonine en THC-COOH) die tot de top 5-opiumwetmiddelen behoren. Deze vijf stoffen worden standaard in het onderzoek opgenomen, aangezien deze het meest aangetroffen worden. Van de andere 26 stoffen die als extra optie zijn meegenomen in het rioolonderzoek, zijn er vier stoffen aangetroffen in het rioolwater. Omdat dit stoffen zijn waarvan het gebruik over het algemeen een medische grondslag heeft, zijn deze in de onderstaande toelichting niet meegenomen.

Amfetamine (speed)

In tabel 4 is opgenomen dat in Sliedrecht 59 mg pure amfetamine per dag per 1000 inwoners wordt uitgescheiden. De gemiddelde amfetaminevracht welke in Sliedrecht wordt uitgescheiden (uitgedrukt in mg/dag/1000 inwoners) is vergelijkbaar met de gemiddelde amfetaminevracht welke in eerdere jaren (2012 en 2013) gemeten is in grote steden als Utrecht en Amsterdam. In vergelijking met metingen in andere dorpsgemeenten in Nederland is de gemiddelde amfetaminevracht in Sliedrecht lager. Het gebruik van de stof is vrij gelijkmatig verdeeld over de week.

In de volksmond wordt amfetamine ook wel speed, boeren-coke, of pep genoemd. Speed is een chemisch middel met een stimulerende werking. Dit betekent dat je ademhaling, hartslag, bloeddruk en lichaamstemperatuur stijgen. De werkzame stof in speed is amfetamine. Amfetamine komt meestal voor in poedervorm, maar bestaat ook als pil. Amfetamine kan gesnoven worden, gespoten, rectaal en oraal ingenomen worden. Al van het snuiven of slikken van een heel klein beetje amfetamine (een sleutelpuntje) is het effect voelbaar. Amfetamine is op de illegale markt verkrijgbaar in zeer uiteenlopende sterktes. Daarom is een dosering aangeven moeilijk, maar een gebruikelijke dosis is 5-40 milligram amfetamine, afhankelijk van de sterkte, de manier waarop je het gebruikt en je ervaring. Dit komt neer op een dosis van gemiddeld 50 mg straatamfetamine. De effecten na inname van amfetamine houden gemiddeld vijf tot acht uur aan, maar dit kan ook langer zijn. Nadat de amfetamine is uitgewerkt, slaat de vermoeidheid toe en voelen mensen zich katerig. Een bijwerking is dat je maar moeilijk in slaap valt na amfetaminegebruik. Amfetamine put de energievoorraden in je lichaam uit. Risico's van het gebruik van amfetamine op de korte termijn zijn onder andere oververhitting, acute opwindingsstoestand en psychische symptomen en stoornissen. Risico's van het gebruik op lange termijn zijn onder andere verslaving, gebitsschade en hersenschade¹.

Metamfetamine

In de volksmond wordt metamfetamine ook wel (crystal) meth genoemd. Er is echter geen methamfetamine aangetroffen in Sliedrecht boven de aantoonbaarheidsgrens. Er is dus geen verdere toelichting noodzakelijk op dit punt.

MDMA (XTC)

In tabel 7 is opgenomen dat er in Sliedrecht 26 mg pure MDMA per dag per 1000 inwoners wordt uitgescheiden. Dit is significant lager dan in de Nederlandse grote steden. Ten opzichte van metingen in andere dorpsgemeenten in Nederland is de gemiddelde vracht MDMA in Sliedrecht nagenoeg vergelijkbaar. Kijkende naar de uitkomsten van het rapport valt op dat er in het gebruik van XTC een aantal pieken zijn waar te nemen in het weekgebruik. Het lichaam heeft minimaal 24 uur nodig om XTC af te breken en uit te kunnen scheiden. Een piek op zondag, maandag en dinsdag, betekent een piek in het gebruik van XTC op donderdag, vrijdag en zaterdag.

In de volksmond wordt MDMA ook wel XTC genoemd. De chemische naam van de werkzame stof in XTC-pillen is MDMA. MDMA behoort tot de amfetaminefamilie, maar heeft naast de oppeppende werking ook een bewustzijnsveranderend effect. Dat bewustzijnsveranderende effect uit zich in een verliefd, empathoog gevoel met veel behoefte aan contact met anderen. MDMA wordt op de markt gebracht in de vorm van pillen, poeder en kristallen. Sommige gebruikers nemen een hele pil in één keer, anderen breken deze in 'halfjes' of 'kwartjes'. Omdat pillen nooit gelijke hoeveelheden werkzame stof bevatten weet je nooit hoeveel je binnen krijgt met hele, halve of kwartjes. Voor 2009 bevatte een XTC-pil ongeveer 80 mg. In 2013 is het gemiddelde gestegen tot ongeveer 113 mg (Trimbos Drug monitor 2013). Uitschieters naar gemiddeld 180 mg zijn echter geen uitzondering meer. Door deze enorm sterke pillen nemen de gezondheidsrisico's ook enorm toe.

¹ <http://www.unity.nl/speed>

Bij slikken ligt een recreatieve dosis tussen 1 en 1,5 mg MDMA per kilo lichaamsgewicht per gelegenheid (maximaal een keer per zes tot acht weken). Neem je meer dan zullen over het algemeen vooral de ongewenste effecten toenemen, zoals stijve kaken, vergeetachtigheid, verwarring en misselijkheid. Zo'n 20 tot 60 minuten nadat je MDMA genomen hebt kun je de eerste effecten merken en na zo'n vier tot zes uur voelen de meeste mensen zich weer redelijk 'nuchter'. Risico's van het gebruik van XTC op korte termijn zijn onder andere oververhitting, watervergiftiging en serotonine-syndroom (serotonine is een boodschapperstof die in de hersenen werkt op emoties, seksuele functies en honger en dorst). Risico's op de lange termijn zijn onder andere verslaving, depressiviteit en hersenschade ².

Benzoyllecgonine (cocaïne)

In tabel 9 is opgenomen dat in Sliedrecht 468 mg pure cocaïne per dag per 1000 inwoners wordt uitgescheiden. Dit is slechts een kwart lager dan in een grote stad als Utrecht, de helft lager dan in Eindhoven en meer dan driekwart lager dan in Amsterdam. In vergelijking met metingen in andere dorpsgemeenten in Nederland is de gemiddelde consumptie van cocaïne in Sliedrecht hoger. Kijkende naar de uitkomsten van het rapport is een duidelijke piek in het gebruik van cocaïne op zaterdag te zien. Opvallend is dat het verhoogde gebruik op zaterdag een correlatie lijkt te vertonen met het lage gebruik van cannabis (THC-COOH) op zaterdag. Oorzaak hiervan is waarschijnlijk dat het gebruik van cannabis tegelijkertijd met cocaïne de high van cocaïne teniet doet.

Benzoyllecgonine is het product wat in het lichaam gevormd en uitgescheiden wordt na de consumptie van cocaïne. Voor elke gram pure cocaïne die wordt geconsumeerd, scheidt het lichaam 380 mg benzoyllecgonine via de urine uit. Cocaïne is een wit kristalachtig poeder. Het heeft een stimulerend en stemming verhogend effect. Het wordt gewonnen uit de bladeren van de cocaplant. Cocaïne kan je kauwen (cocabladeren), snuiven, spuiten en roken. Van 1 gram coke worden vaak 10 tot 15 en soms zelfs 20 lijntjes gemaakt. Veel gebruikers hebben op een avond genoeg aan een kwart gram (250 mg). Dit betekent een gebruik van meerdere lijntjes van gemiddeld 50 mg per avond. Hoeveel iemand snuift is zeer afhankelijk van zijn of haar ervaring. Het werkt ongeveer een half uur. Risico's van het gebruik van cocaïne op de korte termijn zijn onder andere uitputting en oververmoeidheid, ontsteking aan neusslijmvlies en overdosering. Risico's van het gebruik op lange termijn zijn onder andere aandoeningen aan hart- en bloedvaten, verandering van gedrag, een vergrote kans op een psychose en verslaving ³.

THC-COOH (cannabis)

In tabel 11 is opgenomen dat er in Sliedrecht 86 mg THC-COOH per dag per 1000 inwoners wordt uitgescheiden. De gemiddelde THC-COOH vracht welke wordt uitgescheiden in Sliedrecht (uitgedrukt in mg/dag/1000 inwoners) doet niet onder voor de gemiddelde vracht THC-COOH in grote steden als Utrecht en Eindhoven. In vergelijking met metingen in andere dorpsgemeenten in Nederland is de gemiddelde vracht THC-COOH in Sliedrecht hoger. In het weekpatroon is een duidelijk daling te zien op vrijdag en zaterdag, vermoedelijk door het gebruik van andere drugs (cocaïne). Volgens KWR is dit opvallend aangezien deze trend niet waargenomen is bij andere gemeenten.

In de volksmond beter bekend als hasj en wiet. Hasj en wiet worden gemaakt van de hennepplant (*Cannabis sativa*). Het heeft een verdovende en bewustzijnsveranderende werking. In Nederland worden cannabis en daarvan afgeleide producten tot de softdrugs gerekend. Roken (blowen) is de meest gangbare gebruiksvorm. Ook wordt het wel verwerkt in voedsel, bijvoorbeeld als spacecake of opgelost in kokende melk. De psychoactieve stoffen die zich in de hennepplant bevinden worden ook wel cannabinoïden genoemd. De belangrijkste daarvan is THC: Tetra-Hydro-Cannabinol.

² <http://www.unity.nl/drugs-abc/xtc-mdma>

³ <http://www.unity.nl/drugs-abc/cocaine>

Hoe meer THC er in de wiet of hasj zit, hoe sterker deze is. Hoe sterk de hasj of wiet is kan behoorlijk verschillen en daarom is het moeilijk om een dosis aan te geven. Cannabis met een THC-gehalte van meer dan 15 procent wordt mogelijk op lijst I van de Opiumwet geplaatst. Daarmee wordt het een harddrug. Het kabinet wil hiermee het signaal afgeven dat sterke wiet wordt gezien als een middel met een onaanvaardbaar gezondheidsrisico. Op korte termijn kan cannabisgebruik leiden tot misselijkheid, cannabispsychose en een 'kater'. Op lange termijn kan het zorgen voor schade aan de hersenen en longen. Daarnaast vergroot het de kans op psychoses en verslaving⁴.

Vervolg

Uit het rioolwateronderzoek is naar voren gekomen dat er een verbruik te zien is van de onderzochte opiumwetmiddelen en dat er dus sprake is van het gebruik van soft- en harddrugs binnen de gemeente Sliedrecht. Er zijn geen aanwijzingen aangetroffen die wijzen op illegale productie van drugs. In totaal is er naar 31 verschillende chemische stoffen (opiumwetmiddelen) onderzoek gedaan in het rioolwater. Van deze 31 stoffen zijn er negen stoffen aangetroffen in het rioolwater. Zeker bij de stoffen amfetamine, cocaïne en THC-COOH is er sprake van een relatief hoog gebruik. Dit is zorgelijk.

Het college is van mening dat de uitkomsten van dit onderzoek, opgeteld bij de signalen die wij ontvangen over drugsgebruik, de noodzaak tot het opstellen van een preventief beleid duidelijk maken. Zeker gezien de negatieve gezondheidseffecten en gevolgen voor de openbare orde en veiligheid die hiermee samenhangen. We kunnen de signalen niet langer negeren en afdoen als geruchten. We willen drugsgebruik bespreekbaar maken en samen met verschillende partijen zoals ouders, jongeren, scholen, horeca en coffeeshop werken aan een gemeente waarin drugsgebruik niet als normaal wordt gezien. Er moet een einde komen aan de naïviteit rond drugs.

In overleg met de Dienst Gezondheid & Jeugd wordt bekeken hoe we in Sliedrecht binnen het uitvoeringsprogramma *Verzuip jij je Toekomst?!* en het eventuele vervolg daarvan in 2016 meer de nadruk kunnen leggen op preventie van drugsgebruik. Bij de behandeling van de lokale nota gezondheidsbeleid in uw raad komen we daarop terug. Wij komen bij de begrotingsbehandeling voor 2016 nog met een budgetaanvraag voor preventief drugsbeleid.

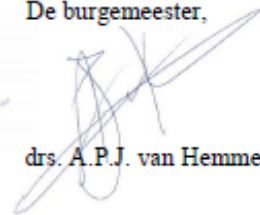
Vooruitlopend hierop zal in de *Verzuip jij je Toekomst?!-actiemaand*, die in oktober in Sliedrecht wordt georganiseerd, meer nadruk komen te liggen op preventie van drugsgebruik. Een voorbeeld hiervan is een theatervoorstelling voor ouders van middelbare scholieren, waarin zij tips krijgen over hoe ze het gesprek met hun kind over drugsgebruik kunnen aangaan.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Sliedrecht,
De secretaris,

De burgemeester,

H.F. van Breugel

drs. A.P.J. van Hemmen

⁴ <http://www.unity.nl/cannabis>